

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolvas szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Memento.

* Mint a kitörő vihar szárnycsattogását megelőzőleg, megrebbent sirályok kóvályognak a tenger fodros hullámai felett, této-va röpökösükkel jelezve, hogy a látóhatáron tornyosuló vezérfellegek mindinkább közelednek, úgy keringenek a levegőben a riasztó hírek, hogy alkotmányunk veszedelmében forog, hogy merénylet készül ősi jogaink féltett palládiuma ellen.

Elárulják a hazát, nyakunkon a legszélsebb abszolutizmus, szegre akasztják törvényileg védett jogainkat stb., ki tudná kimeríteni a koalíció aggódo hazafiainak szótárát, amelyből vaktában kiragadnak egy pár elcsépelet közhelyet, hogy a közvélemény felcsigázott kíváncsiságát a maguk módja szerint kielégítsék. A földolog az, hogy a közvélemény felkavart tavába beledobott jel-szavak minél sötétebb, minél kétségbeejtőbb színekben ecseteljék a haza állapotát, mert ha azután még sem következik be az előre megúságot, világfelforgató veszedelem, akkor természetesen a koalíció hazafias ligájának az érdeme, hogy éber figyelemmel őrt állott alkotmányunk védőbástyáin és hangos gárogásával, mint hajdanta a capituliumi líbák, megmentették a veszélyben forgott-hazát az ő hathatós segédleme nélkül menthetetlenül bekövetkező végromlástól.

Fel kell tehát fujni a veszedelmet minél nagyobbra, tele kell tehát lármázni az egész országot, hogy nyakunkon a tatár, mert ugyan hogy lehetne eldicsekedni különben otthon, a választókerületben a jámbor és hiszékeny polgártársak előtt, hogy a mi lábunk dobbantására, ami szavunk haragsórára vonult el a fergetet fejünk felett, anélkül, hogy jeges tartalmával elfaskolta volna hatalmunknak ügyancsak sudába szökcent kalászt.

Hogy ül ki ilyenkor a jó polgártárs zsiros ábrázatjára a büszkeség és önelégültség széles mosolya, amidőn hallja, hogy milyen hatalmas fenegyerek is tulajdonképpen az ő képviselője, akit ő küldött fel az országházba, hogy szedje ránczba annak rendje és módja szerint azt a kutya németet, aki megint el akarja alkudni a nemzet ezredéves alkotmányát.

Hát az ilyen bomba, ha ügyesen elsütik és ha a pukkeraszt a kellő hanghordozás kísérei, rendszerint nem is téveszti el a hatását és a »hazamentés« dicső vértanujának — ami a lényeg — biztosítja a jövőre nézve is a voksot.

De talán mégis korai lesz megkondítani a lélekharangot e szegény ország ősi alkotmánya felett? Hiszen ha igaz is, hogy egyelőre áthidalhatatlan ellentétek merültek fel a parlamenti többséget képviselő koalíció és

a koronás király között, ha esetleg megtörténhetik is, hogy a Tisza-kabinet felmentésével az ország ügyeinek vezetésére, — de csakis erre — egy ügyvezető miniszterium nevezetik ki nem a koalíció sorából, úgy az még nem egyértelmű az alkotmány megsértésével, vagy pláne felfüggesztésével. Az ilyen taktikai eljárás, — feltéve, hogy egyáltalán bekövetkezik, — nem jelenthet egyebet, mint a hetek és hónapok óta elhuzódó váláságnak egy oly időleges expedienshez való eljuttatását, ahonnt nagyobb sikerrel, több reménységgel újból fel lehet venni a kölcsönös kapacitálások és alkudozások megszakadt fonalát. Qui habet tempus, habet vitam!

Ha el fog távozni a hatalom polczáról a Tisza-kormány, mely valósággal gerenda a koalíció szemében és az ügyek vezetését átveszi egy színtelen hivatalnok-miniszterium, melynek feladata pusztán arra szorítkozik, hogy az államháztartás egyensúlyának fenntartására multhatatlanul szükséges teendőket lássa el bürokratikus ridegséggel, minden kormányzati célzat nélkül, úgy éppenséggel nincs kizárva, hogy a pártszenvédelektől elvakított ellenzékbe idővel bevilágít a higgadtabb és józanabb felfogás egy téveteg sugara és e sugár fényénél a király és a koalíció megtalálják azt az utat, mely a kölcsönös megértéshez és ezzel a válság megszüntetéséhez elvezet.

TÁRCSA.

Kivesző alakok.

(Stadium.)

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárczája. —

Írta: Edith.

Szerémy báró ép ebédőjében ült és reggelizett, mikor inasa Blumot, házi zsidóját jelentette. Kelletlenül szakította félbe reggelijét és kedvetlenül mondta — engedjék be — miközben ránczok rajzolódta magas, finom homlokára. Hja, azelőtt levélben is el lehetett vele végezni apró kölcsönöket, de amint ezek mind gyakoribbakká lettek, akkép a kis zsidó viselkedése is mind bizalmasabbá lett, hisz tudta, mint lesz ő lassanként az adósságba merült, teljesen tönk्रे jutott emberre csaknem nélkülözhetlenné. Már látta képzeletben, mint nyújtja oda neki szörös kezét az az ágens és kissé megborgozott e gondolatra — a következő pillanatban már előtte állt Blum, de szerényen, épen nem telakodó bizalmassággal, mitől a báró tartott s a régi tisztelettel hajolva meg előtte.

Pedig ma volt a fizetés végső terminusa. Szerémy pedig tegnap este nemcsak utolsó pénzt hagyta a klub játszó termében, hanem még jókora adósságot is csinált. És ezek a klubbeli barátok, kik huszonnégy óráig szívesen hiteleznek, elfintorítják orrukat, ha a határidő lejártával nem fizet...

Itt legfeljebb csak a nőstül segíthet... szolt a kis Blum, mintegy folytatva azt, ameddig a báró gondolatban jutott. Az felrezzent eszméiből és kétségbeesve kérdezte — máskülönbén nem szerzhet-e pénzt?

Lehetetlen — felelte az ügynök biztos hangon, különben is, ha látta volna a kis Gaudeck lányt, a Margitot, nem fogná fel oly pessimisztikusan a dolgot. Az apja, hja az bizony harmincz évvel ezéltő magamafjta zsidóügynök volt, de ma már kereskedelmi tanácsos, ki is keresztekedett, meg a bárosági is viheti, lányának meg annyi hozományt ad, hogy na...

De Szerémy nem felelt, maga előtt látta a casino barátok gunyos arczatát, hallani vélte szarkasztikus megjegyzéseiket, hogy a gögös arisztokrata elveszi a Gaudeck Margitot, kinek az apja többek közt zsidó is volt.

Maga előtt látta a bankárt, kit mézes-mázos modora miatt eddig került és kinek protegáló hangját, vállvegetését úgy érezte, el nem tudná viselni semmiért sem... Tán legjobb volna egy lével-sel leszámolni...

De homlokán csak kiütött a veríték e gondolatra, hogy mint dobálják meg majd sárral ősi nevét, mint ütök dobra nemesi birtokát, e gondolatra, hogy itt kell hagyni mindezt a fényt, mindezt a szép életet, melyhez annál inkább ragaszkodott, minél inkább kiélte magát. Végre határozott és Blumhoz fordult, ki eddig tapintatosan szótlanul várt és bár nem értette meg, mint lehet ezen gondolkodni, hogy az ember a golyót válassza-e, vagy a házasságot, mikor itt egy szép lányról és sok pénzről van szó — mégis tisztelettel várta, mily eredményre jutott a báró önmagával.

Nos jól van, jelentse bankárjának, hogy holnap délelőtti meglátogatom.

S ezzel el volt döntve, hogy a kis Gaudeck Margit, ez a 18 esztendőös édes, kis baba, ki a világól úgy szólván semmit sem ismert, felesége lesz

a kissé már kiélt Szerémy bárónak, hogy bárói koronáját kifényesítse atyja aranyaival, hogy egy embernek tán boldogsága, tán szétfolyott illuziói árán segédkezett nyújtson anyagi megmentésében.

A bárót pedig a leány érdekelhette legkevésbé, legjobb volna, ha csunya, ha buta lenne, mert máskülönbén nehezen szoknék majd jövedőbeli életéhez. Mert szigorú elhatározása volt a bárónak, hogy ezzel a kis tragikomédiával, amint nősilését elgondolta, legény életét legkevésbé sem fogja megváltoztatni. Nem bírta ki az idegeim a családi életet, mentegette magát kissé lelkiismerete előtt, mely csodálatosképpen nem aludt még el teljesen. Meg aztán úgy kell nekik — itt az apára és leányára gondolt, bárói koronát akarnak, megkapják — de másért nem kezsekedem, lekötni magam nem engedem. Pedig alapjában nem volt rossz ember, de már 23 éves korában a legelső urlovas, a legjobb vivő, a legügyesebb kezű kártyás volt és annak most már tíz éve, a szerencsése itt is, ott is kezdte elhagyni, a játékban meg éppen ellene fordult, itt tehát a gazdag nőstülis okvetlen szükséges — mint az érvágás és aztán felcsillogott a szemé, ha rá gondolt, hogy ismét első lesz mindenben mint azelőtt — és a küzdelemben a régi fényért, a standard of high life-ért csak apró sakkfigurák voltak a Gaudeck és lánya.

Gaudecknek, ennek a gazdag embernek igazi nagy öröme teltett benne, mikor kis lányának ezt a szép darab embert meg akarta vásárolni, fogalma sem volt arról, hogy ezzel látványt ön boldogtalanná teheti, abban a világban, melyben ő mozogott, ezt hibának nem tartották, a szív gyengédei érzései, az érzések finomabb nuanceai, az aranyak csengései közben nem jöhettek tekintetbe.

Csak ne kürtöljük mi magunk világgá, hogy lobogó lánggal ég fejünk felett a ház, mert a sziporkát vető zsarátot még elolthatjuk közös erővel, de a mesterségesen szított és élesztett csóvát még közös igyekezettel sem fogjuk elolítani tudni.

Ha ugyan jön a veszedelem, amit kizártunk tartunk, ne csináljunk a légyből elefántot!

Politikai hírek.

Döntés küszöbén. A magyar válság ügye döntő fordulóhoz ért és megoldása, habár csak átmenetileg is, folyamatban van. Tisza István gróf miniszterelnök pénteken reggel Bécsbe érkezett és délelőtt tíz órakor a király külön kihallgatáson fogadta. Beavatott körökben azt hiszik, hogy Tisza már ezen a kihallgatáson abban a helyzetben volt, hogy nemcsak utódjával ajánlja Fejérváry Géza báró tábornagyot, hanem már arról is jelentést tehetett, hogy Fejérváry báró a kabinet megalakításának előkészítését megkezdte, sőt csaknem befejezte.

Formális döntés ugyan még semmi irányban sem történt, de alapos az a feltevés, hogy Tisza, amikor a király előtt legközelebb újból megjelenik, már teljesen kész miniszteri lejtromot fog bemutatni. Ez a névsor nagyon meglepő lesz. Nem lesz benne egyike se azoknak, kiket a magyar sajtóban és a pártkörökben a legutóbbi napokban emlegettek: se Szécheny gróf, se Jósika báró, se Roszner Ervin báró, vagy Feilitzsch.

Azt beszélik, hogy az egyes reszortokra alternatív javaslatokat fognak előterjeszteni. A válság megoldása mindenesetre nagyon közel van, Tisza a legközelebbi napokban megkapja felmentését és a régi kabinet megy.

Az új kormány — hir szerint — meg fogja kísérelni, hogy a parlamenti koalíciós többség támogatását megnyerje és ha ez nem sikerül, a képviselőházat kénytelen lesz őszig elnapolni. A kvótát ez esetben úgy, mint az előző években, a király maga fogja megállapítani és ezt a hivatalos lapban július elején közzéteszik.

Tisza István gróf mandátuma. Pénteken hirdette ki határozatát a Kuria a Tisza István gróf miniszterelnök belvárosi mandátuma ellen beadott petízió tárgyában. A Kuria a petízióban felsorolt semmisségi okokat alaptalanoknak találta s a petízióalókat kérvényükkel elutasította. A Kuria az elutasított petízió aláíróit kötelezte, hogy dr. Darvay Filop, dr. Ragályi Lajos és dr. Friedwalsky Lajos ügyvédeknek költséget és tiszteletdíj fejében 5000—5000 koronát fizessenek.

„Embervadászat.”

(L) Nem az „Az Újság”-tól kérjük kölcsön a címet. Midőn városunkban is futó tüzként terjedt el a hir, hogy gróf Keglevich István holtan terült el a vívóterem padozatán és a közre nézve is értékes életével fizette meg az adót a soi-disant lovai-

De úgy esett, hogy a báró, mielőtt Gaudeckékhez ellátogatott volna, felnézett a klubba, hogy megtudja mi újság, meddig folyt tegnap éjszaka a baccarat, kinek volt szerencséje... Ott szokatlannal nagy társaság volt együtt és éles hangon tárgyaltak valamit, mikor bejött, a társaság egyik tagja karon fogja.

Jó hogy jössz — tudod öregem — véleményedre sokat adunk, nem tudunk volna nélkülül meggyezni — légy tehát bíró. Gusztról van szó, azelőtt is uszott, de a legutolsó versenyben végleg letört, ahelyett tehát, hogy ásót fogott volna a kezébe, hogy dolgozzék, ha élni nem tudott, vagy egy golyót röpszen fejebe, ha dolgozva nem tud élni — egy gazdag mézárós lányát veszi el. Na ez már piszkosság és gyáváság, de ki is nézünk innen a kaszinóból, ha bemerészkedik, hentes apósa pénzével.

Szerény báró kissé, de alig észrevehetőleg elszápadt, de azért hangja elég biztosan csengett, mikor pálcát tört barátja szerinte menthetlen eljárása felett. Majd főfájással mentette ki magát és a fiúktól, kik energikus véleménye miatt valóságilag ünnepelték — elbucszott.

Gaudeck sokáig türelmetlenül várt, kényelmetlenül fészengett a szokatlan redingótban, de Szerény báró nem jött. Hazament a klubból, elszítt egy csomó cigarettet és főbe lölte magát.

giasság falánk molechjának, a mi ajkunkról is elrebbent és a mi lelkünkől is kiszakadt az „embervadászat” szó. Nem a szomorú hirnővre vergődött párbajban szerepelt egyeket kárhoztatjuk, hiszen kétségtelenül meg van állapítva, hogy a szerencsétlen gróf maga farszította a tulszigoru felteleteket és ugyancsak a párbajközé kényörtelen paragrafusaihoz, hajtották végre. Nincs tehát okunk abban a végtelen elszomorító és lesújtó lovagiasági tornában szerephez jutott személyeket hibáztatni, de igenis hibáztatjuk azt a veszedelmes „rendszer”-t, amely emberházának azt a kíméletlen következetességét, melyet a hatalmi mámorában tulkapó koalíció a parlamentben meghonosítani és valóságilag megrögzíteni iparkodik.

Csoda-e, ha a megtámadtatás, az üldözöttség, a galád rágalmazás és nemtelen meggyanúsítás ostorcsapásai alatt, a keserűségnek csordulig tett pohara végre is tuláradt, csoda-e, ha az emberkinzás Golgotájában zsarnokilag végigvonszolt lélekből kiszakadt egy sértő szó, mely aztán a jóval fiatalabb ellenfél szemben fegyveres mérkőzésben lelte véres kibogozását? Annak a férfúnak, ki életének árvala lakolt a párbajozás társadalmi fattuyuhajását, kinek vére ott csurgott el egy középkori anachronizmus dőre szolgálatában, annak sepieltelen becsületét nap-nap után keresztre feszítették, nap-nap után kimpadra hurczolták a koalíció modern Torquemadái.

A türelmetlenség, az erőszakosság az a renszere járta át élesre fent kardjával a szerencsétlen Keglevich István gróf szívét, amelyet a koalíció, a többség diadalmas érzetében, mindenki szemben alkalmazni akar, ki — szerinte — eléggé merész és istentagadó, más oldáron és más templomban áldozni hazája iránt táplált szeretetének.

Aki nem akarja vakon és ellenvéleményt nem tűrő engedelmességgel elfogadni az ő politikai hitvallásuk állítólagos csalhatatlanságait, aki nem akarja meghajítani magát az ő politikai dogmájuk Gessler kalapja előtt, arra reászbadijták a hazafiatlanság és az árulás vádjainak csaholó falkáit, arra perezatot kiáltanak és kiátkozással, kiközösítéssel sújtják.

Szálljon magába a nemzetnek megtesztelt és félrevezetett bizalmával oly rutul visszaelő többség, és mutasson reá a szabadelvűpárt uralmának idejében egyetlen oly esetre, amidőn ez a gyanusítások, a rágalmazások és durva sértések fegyvereit alkalmazta volna oly egyénnel szemben, aki nem az ő politikai meggyőződését követte. És viszont kutassza fel és derítse ki, hány esetben szórták az akkor még kisebbségben volt és most véd- és daczszövetéggé egyesült koalíciós pártok a szabadelvűpárt arcába a legpiszkosabb meggyalázások kifejezéseit, mert az ő harcmódukat a vélemények kölcsönös megbecsülését és tiszteletben tartását nem ismeri.

Nem a buta párbajkard döfte tehát át Keglevich István gróf szívét, hanem az a gyönyörtől boycotting rendszer, melyben a koalíció, a parlamentarizmus nagyobb dicsőségére, a sanda gyanusítást, a politikai emberházást és a durva hangnemet emelte trónra és amely rendszert — úgy látszik — szerencsétlen áldozatának véres árnyéka sem tudta expálni.

Csak folyósságk egyesült erővel a koalíciós pártok e lélekemelő harcmódot, mi hisszük és valljuk, hogy nemsokára el fog érkezni az idő, mikor a nemzet felocsúdvá időleges kábultságából, ki fogja zavarni a parlament szertegyházából a bizalmával nagyon is csunyan visszaelő kufárokat!

A mi igazunk.

Újságíró embert semmivel sem lehet annyira bosszantani, mintha „elírják előle” a cikkeket, ami újságíró nyelven annyit tesz, hogy azt a témát, melyet az egyik lap fel akar dolgozni, a másik előbb írja meg. Velünk megtörtént a közelmúltban, hogy egy témát, olyan melyet mi akartunk megírni, lapársunk, a „Bajai Független Újság” előlünk elírta és mi nem haragszunk érte, sőt őszinte örömmel fogadjuk. Be kell azt is vallanunk, hogy bizonyos tekintetben önzés is lakik bennünk a nagy meglepődés mellett, mert az előlünk elírt cikk a mi igazaink napfényre jutását és — talán — akaratlanul való, de kétségen kívül elismerését jelenti.

Lapunk olvasói emlékezni fognak még arra az ádáz küzdelemre, melyet a törvényhatósági

ellenzék a kórház építésének minden faszánvitt, ellenezvén a kórház építést. A fő-fő argumentum, melyet ellene hoztak, az volt, hogy a kórház új terheket fog róni a város szegény polgárságára, hogy a városi potatód emelni fog kelleni, hogy a kórház lesz az a moloch, mely minden szarcaményünket elnyeli. Mi, akik elejétől fogva melegen pártoltuk a kórház építést, folyton azt hangoztatuk, hogy a kórház építésére felvett összeg törlesztése, valamint a kórház fenntartási költségei bőségesen meg fognak térülni a befolyó ápolási költségekől és az a tény, hogy állandóan néhány száz beteget kell ellátni élelemmel, az elmebetegeket ruhával is, kétségen kívül nagy forgalmat jelent iparosainkra, kereskedőinkre. Még azt is felhoztuk ellenük az ellenzék, hogy általában nincs biztosítva az elmebetege-ostály állandó elfoglaltsága, mert a belügyminiszter nem tett kötelező ígéretet, csak kilátásba helyezte, hogy tömegesen fog ide helyezni elmebetegeket.

Érdeklődünk a kórház jelenlegi viszonyai iránt, meg akartuk tudni és megakartuk írni, hogy daczára a kezdet nehézségének, daczára annak, hogy a kezdet kezdetéről lévén szó, még sok befektetni való van, a kórház a kiadásait fedezi, a törlesztési hányadot is meghozza, jut a tisztí fizetések mérsékelt és méltányos felemelésére is, sőt némi felesleg is marad. Mindezekből az is következik, hogy amikor — természetesen évek hosszu sora után — a kórház építésére felvett kölcsön le lesz fizetve, akkor a kórház ápolási díjai leszállíthatók is lesznek, vagy pedig kibővíthetők, hogy nagyobb területen, nagyobb apparátussal működhessék a humanizmus szolgálatában.

Ezt akartuk megírni és így akartunk írni, amidőn olvastuk a B. F. U. 24. számát, melyben „Jövendő” a kórházról és a zálogházról, mint hasznathajó intézményekről szölvá, így ír:

„Ilyen intézmény városi közkórházunk is, amelyet már nem is annyira emberbarát, mint inkább finansz-szemponthól létesítettek.”

„Hogy üzletnek eszen intézmény bevalhatott, azt az is mutatja, hogy jövedelmei így rövid fennállás után elégségségek bizonyultak arra, hogy összes alkalmaszöttjainak fizetését felemeljék, ami — nem lévén tulságba víve — helyes is. De fel is kellett vezetni a fiadéseket emelni, mert különben az el nem leplezhető jövedelem-felesleg miatt a belügyminiszter az ápolási díjat leszállította volna.”

Azonban az üzlet így is csak üzlet, mert a kórháznak a saját jövedelméből kell kifizetnie a telek, az építés, a felszerelés, a javítás, a kezelés és minden egyéb költséget, esetleg a még teremben levő netáni építkezésekkel együtt. S ha majd ezek az — kölcsön útján — fedezett költségek le lesznek törlesztve, akkor atól tartok, hogy az eddig törlesztésre fordított összegek a város oly tisztá jövedelmét fogják képezni, amely éppen úgy elsősorban a jobbnódu polgárok községi adoterhein lesz hivatoa kömyiteni, mint ahogy ez a zálogház tisztá jövedelmével már most történik.

O tempora — o mores!

Mivé törpült a mumus, melylyel bennünket ijesztgettek! Hittünk igazainkban, de hogy reménytelen felül ilyen diadal érjen bennünket, hogy a törvényhatósági ellenzék hivatalos organuma ilyen hamar és ilyen tökéletesen ismerje el igazainkat, azt nem hittük már azért sem, mert ily korai bekövetkezésében sem hittünk.

Senkimen kételkedhetik örömmel igaz voltában. Örömmel az sem zavarja, hogy a fent idézett közlemény azzal is meggyanusítja a hatósági pártot, (már most, amikor sok-sok év választ még el bennünket a kölcsön idejének lejártától) hogy üzlettel akar a kórházból csinálni. Sőt mi is valljuk, hogy a zálogház kamatlátát le kell szállítani. Mi csak várunk, hogy ismeri el lapársunk továbbra is igazainkat és szívesen viseljük az örömmel vegyes bosszúságot, hogy cikkeinket orunk elől elírják.

X.

Virág, szamócca, málna és cseresznye kiállításunk és a babakorzó.

A pünkösdi vasárnapján megnyíló kiállítás minden reményen felül népesnek ígérkezik s különösen nagy lesz a gyermekkorzó, amelyben közel 200 gyermek vesz részt.

Amennyire örvendetes, hogy a szülők a jótékony cél érdekében készséggel küldik gyermekeiket a korzóra, annyira kívánatos hogy e miatt senki

külön költséget ne okozzon magának, vagy éppen hogy anyagi erején felül meg ne terhelje magát, mert ez esetben az egyik irányban gyakorolt jótékonyosság, másik irányban romlás okoz.

A kiállítás rendezőségétől így'n messze áll az a gondolat, hogy az emberi hiúságot kizsákmányolja a jótékonyaság morzsáit. Mert hogy morzsákra számíthat, azt az is mutatja, hogy a belépő díjakat csak vasárnap délelőttre szabta 40 fillérre d. u. és 12-én egész nap csak 20 fillér fizetendő, a gyermekek mindenkor 20 fillért fizettek.

A rendező-bizottság úgy határozott, hogy a kiállítás 11-én d. e. 10 órákor, a gyermekkorú 11-én d. e. 1/2 11 órákor kezdődik.

A gyermekkorú az összes gyermeknek egyszerre való felvonulásával szép látványnak ígérkezik.

A kiállításra mindenféle virágot, cserépben, vágya vagy csokornak, koszorúnak, kosárba stb. köve, valamint nem virágzó dísznövényeket is lehet küldeni.

A ki jótékonycélra szánt virágot stb. küld, ezt meg kell jegyeznie. A levégtartó virágokból hosszú szárral, levéllel edényben küldeni, de az edény talpára a tulajdonos neve felragasztandó. Edényről a bizottság is gondoskodik.

Gyömölcsöt — kívánatra — a kiállító javára is értékesítünk.

A gyermekkorú nem kötik össze «szépségversenynek» de kérjük a közönséget, hogy különösen az egészséges és jól gondozott gyermekeket a kiállítás helyiségében (Nemzeti-szálloda, hátulsó bejárat) a jótékony cél javára vásárlandó virágokkal kitüntetni kegyeskedjék.

H I R E K.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Bajai város törvényhatósági bizottsága június hó 8-ik napján délután 3 órákor rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

1. Polgármester kérvénye 6 heti szabadságú engedélyezésére iránt.
2. Dr. Kléncz György tiszti ügyész kérvénye 6 heti szabadságú engedélyezésére iránt.
3. Kigel János alszámvevőnek kérvénye 6 heti szabadságú engedélyezésére iránt.
4. A szervező bizottság javaslata a szervezési szabályrendelet módosítása és a városi alkalmazottak fizetésének rendezése tárgyában.

— **A czellővész-társulat képeslapkiállítása és hangversenye.** M. hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órákor, a még mindig divatos sport, a képeslevezélőhajógyűjtés terén eldöntött mutatókat be a bajai szép lányok, a czellővész-társulat jóvoltából, a mmpad ut. katasztrófa inszességi javára, a Casino termeiben. A kaledonokop minden színében játszó tárlattal, forró leányalmok és «nativ» férőhőhajtások néma és mégis oly beszédű: tárlatháza varázsolta a gondatlan fiatalos a kiállítást, hők ezernyi színűs «ansichts»-kártya tett róla bizonyosságot, hogy a szépségükről messzehírű bajai leányoknak sok a hódolója innen is, tulan is. És előttek maguk a bájos gyűjtők is a stilszerű tárlat megnyitására, hogy megadótassák a szép szemek látásáért oly szívesen adozó férfinemet, mert szívük elmut, vagy elővendő titkait, — ha ansichts-kártyák képeiben is — nem árulták el díjmentesen, hanem csak úgy, ha leróttuk előbb áldozatfiliereinket a borzalmas elem sújtotta embertársaink oltárára. Volt is közönség bőven, juttott is a jótékonycélra szép összeg. A kiállítás egész tartalma alatt városunk mindig áldozatkész, bájos hölgygárdája képeslapok elárulásával buzgólkodott és ugyancsak nagy summával gyarapították a szállásvárosiaknak jutó segélyösszeget. Az elárulásban a következő, képeslapot is kiállító hölgyek vettek részt: Alföldy Ilonka, Báldy Ilonka, Bernhart Katóka, Boróczy Gizzi, Bauer Margit, Dallmann Alca, Drescher Stef, Erdős Ella, Ertl Paula és Ilonka, Erdősi Jolán és Györgyike, Fogt Mariska és Tilda, Fedor Margit, Fábry Mariska, Halász Flóra és Edith, Hegedűs Márta és Jolán, Klein Margit, Kollár Ilonka és Gizike, Koller Vilma, Kléncz Aranka, Mihályffy Ilonka, Pajor Dörrika, Peschke Irma, Posta Rózsika, Trubshaw Hortense, Tury Renée, Weidinger Eila, Weidinger Irénke. A kiállítás este 7 órákor zárult. Nyolc órákor nívón álló koncert hallgatott végig a szépségű közönség, mely után táncmulatság következett.

— **Májusi ájtatosságok vége.** A rózsanyiló május hónap hamarosan véget ért és befejeződött a keresztény Mária-kultusz egyik legszebb szokása a májusi esti áldások sora is. A kétezer éves vallás, amely a tavasz legszebb hónapját tartja legillőbbnek a nőszemély megtestesítésének ünneplésére, az idén is, egész május havában, este-őst-estére a templomba gyűjtötte a hívőket, kivált a nőket, a leányokat, hogy áldozkan Mária előtt. A májusi ájtatosságok most szerdán befejeződtek s így az utolsó napokban még fokozottan nagyobb volt a hívők buzgólkodása.

— **Nyári hivatalos órák a városházán.** Dr. Hegedűs Aladár polgármester a következő értesítést küldötte lapunknak: «Értesítem a város közönséget, hogy a nyári hónapokra, június hó 1-től augusztus hó 31-ig a hivatalos órákat az összes hivatalokra — az iktató hivatalokat is ideértve — következőképen állapítottam meg: Központokon délelőtt 8 óratól délután 1 óráig, vasár- és ünneppontokon délelőtt 9 óratól 11 óráig. A rendőrkapitányi hivatalnál egy kapitány a délutáni órákban is tart ügyeletet.

— **Eszküvő.** Dr. Wallshausen Gyula bajai közérköri alorvos f. hó 3-án tartotta esküvőjét Csahás Flóra urleánnyal a bajai r. k. plebániatemplomban.

— **Zenetanári vizsga.** Hf. Kersch Ferenc bajai képezde zenetanár, kitünő sikerrel tette le a középiskolai zenetanári vizsgát a budapesti m. kir. zenekadémián.

— **Eljegyzés.** Szabó János bajai m. kir. adó-tiszt eljegyezte Szalay Emma kisasszonyt Zomborból.

— **Keresztjárom napok Baján.** Ósregi szép szokása a katolikus egyháznak, hogy az áldozó-csütörtök előtti három napot, héttől, keddtől és szerdától imádság merülve tölti. A hívők sokasága könyörögve jár egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható adataiért. E magasztos ájtatosság onnan ered, hogy az ótödök században, 469 tájban Franciaország az számos elemi csapás sújtotta. Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban érvényesülni s Vienne szent életű püspöke három napi bójt és közájtatosságot rendelt el az Ur kiengesztelésére. Ez ájtatosságokat a jámbor püspök maga vezette. És a haragvó Ur ismét áldásával fordult az ő népe felé. Ennek az eseménynek csakhamar híre futott az egész keresztény világon s a közájtatosságok elterjedtek. A «Keresztjárom» nevet onnan nyerték e napok, hogy faluhelyen nem lévén több templom, rendesen a határon álló keresztet vonultak körmenttel. Bajai város katolikus lakossága a keresztjárom napokat a héten a szokott vallási kegyelettel ülte meg. Délelőttönként zúgtak a haragok s a busucok nagy körmenetben vonultak egyik templomtól a másikhoz. Csütörtökön pedig áhitattal ülték meg áldozócsütörtök ünnepét.

— **A mai szanatoriumi közgyűlés.** Mikorra soraink napvilágot látnak, éppen akkor igen szép ünnepély zajlik le a fővárosban, mely felé városunkban és megyénkben szokatlan érdeklődéssel fordulnak. Ez a közgyűlés egy nagyszabású társadalmi munkának zárlatbontása és azaz a remény-névi biztat, hogy a mi vármegyénknek, a mi városunknak is haszna lesz belőle, mert most a tüdőbetegség elleni akció kitérjen a védekezésre, a gyógyítás minden tennivalóját és csak attól függ, hogy az egyesület mint tud megbirkózik a földalattal, hogy milyen partolásban részesül. Örvendtes auspicium, hogy Augusztus kir. herczegnő a liga védnöke, aki feneséges szíve egész melegevel érdeklődik a mozgalom iránt és örvendtes jelenség az is, hogy emberbaráti ügyben zárlatbontás még alig fogadottunk háználban rokonszenvesebben mint ez. Az emberek, legalább a jobbák, át vannak hatva annak tudatától, hogy tenni kell, hogy egy nemzetgyilkos kór szóit harczba. A magunk részéről nem fogjuk landánki engedni az érdeklődést és örvendeni fogunk, ha ennek a szép, hazafias emberbaráti, nagy czélnak a sajtóban szolgálatot tehetünk.

— **Uj tüzoltótsit.** Bajai Péter helyettes főparancsnok kinevezte Gardalics Lajost, az önkéntes tüzoltóság ezen régi tagját, vezénylő és gyakorló tisztjét.

— **Aljegyzői áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Salgó László apatini járásbírósi aljegyzőt, ki a bajai kir. járásbírósnál közel 3 éven át volt joggyakornok, a zombori törvényszékhez helyezte át.

— **Irónki kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kristó Nagy Bálint zombori járásbírósi díjnotok a bácsalmási járásbíróshoz irónkká nevezte ki.

— **Halálozás.** Kaiser Simonné szül. Wellisch Katalin m. hó 28-án reggel 6 órákor hosszú szenvedés után elhunyt 53-ik életében elhunyt. Temetése m. hó 29-én, hétfőn délután 5 órákor ment végre.

— **A nő és az óra.** Egy szellemeskedő filozófus összehasonlította a nőt az órával és erre az eredményre jutott: «A bakis leány a régi órához hasonlít, mert mindig siet. A kaczer, czárfirkodó lány olyan, mint a toronyóra; mindenki megnézi, de senki sem veszi meg. A szép, de csacska lány a zenő órához hasonlít, mert elcsenténteszik, később azonban untat. A gazdíg leány olyan, mint az arany óra, alig látják meg, rögtön azt kérdezik, mi az óra. A szajás asszony olyan, mint az ébresztő óra, mir hánajában zörög. A házias nő az inga-órához hasonlít: lassan, de méltóságosan jár, csak nem szabad elhanyagolni.

— **4393, 5168.** E két numerus a városunk területén összeirt 3-tól 15 évig terjedő életkorú tanköteles gyermekek tavalyi és idei létszámát tünteti előnk. Az idei szakosésvi évi konskribálás, mely csak a napokban fejezték be, — mint a jelen közlemény címzettel használt számból látható — 275 tel több iskolakötelet talált a tavalyinál. E különben kétségkívül örvendtes körülmény a tantermek megfelelő szaporítását teszi szükségessé.

— **A bajai állatkinzó bűnhődése.** Borzalmas látványnak voltak szemtanúi azok, kik mult szerdán d. u. 6 óra tájban a Ferenecz csatorna zsilipének partján séálgáltak. Egy furas kocsis fogata — két ló az igásocsoival — fordult bele a Szeremlére vezetó út fahidja fölött a tápésatorna 10—12 m magas, meredek jobbjárról, a kotrógéppel csak nemrég műlyített vízbe. Az egyik ló belefutott a csatornába, a másikat sikerült nagy ügyvel-bajjal megmenteni. Szerszám, kocsi darabokra szakgatva került ki a hullámsírból. Az izgalmas eset így történt: Van az alvágnek egy általánosan csak József néven ismert fuvarosa, aki lovainak örült módon való hajszolásával, nem egyszer ejtette már kétségbe a Szeremlé-utca lakóit. A fentebb jelzett napon is, nyilván beszeszezt állapotban hajtott ki a zsiliphez, honnét szénát volt haza fuvarozandó. Mielőtt azonban a dolgozó látott volna, fogatját a partmenti onto hagyva, betért egy itala a közeli «putikába». Mire innét visszatért, legelősebb lovai valahogy belekevertek a szerszamba. Ezen annyira dühbe gurult a körülömben sem valami békés hajlamú ember, hogy nem is az ostonnal, de mindjárt annak a nyelvél kezdte agyabafőbe verni lovait. A szegény állatok a kegyetlen csapásoktól védekezve és egyre horkolva hátráltak. Így került a fogat a lejtő szélére és innen hajmerszét hőmpölygések között a csatorna hullámba. Mire az ilesztő dolog híre egybesereglett sokaság eltele a szerencsétlenség színhelyét, márt ott állt a dögszalító kocsi is és az általánzó fuvaros zokogva borult rá a vízből kivonszolt lovára, melyhez akkor már a gyepester formált tulajdonjogot.

— **Keglevich István gróf egy mondása.** Egy szenvedélyes autogramgyűjtőnk értékes gyűjteményében Keglevich István grófort, a héten Henecz Károly néppárti képviselővel vivott párbajában szerencsétlen véget ért volt intendantól is bír emléksorokat, melyek jobban jellemzik azt az érdekes egyéniséget, mintha azt hosszasan iparkodnék beszoalgatni, aki Keglevich grófort közelről ismerte. Az autogram így szől.

— *Tapsol a főmeg, valaki bizonyára nagy boldogot mondott ma!*

Ennyit adott Keglevich gróf a közvéleményre! Az a fóltevés, hogy Keglevich szándékosan szaladt bele ellenfele kardjába, mely még mindig tartja magát, egyenesen neveléses. Aki ismerte őt, ilyet el nem lehet. Szerencsétlen véletlen műve a párbaj eredménye, melyre Keglevich legkegyesebb gondolt komolyan. Mielőtt a párbaj színhelyére ment, Budapestzen az Otthon-kávéházban nyugodtan megreggelizett, lapokat olvasott és annyira nyugodtan lát-szott, mint aki épenséggel nem gondol arra, hogy fél órával utóbb halálos katasztrófa érheti.

— **Táncoktatási és esztétikai tanfolyam.** Kubai Tany József okl. tánc- és illemtanár, kit immár több évi bajai működéséről előnyösen ismeri ur közönségünk, július 1-én hat heti ciklust nyit városunkban. Oktatásának köre egy a testképző és esztétikai, mint a társadalmi illemlaszabókra, továbbá a kör- és szalon táncokra fog kiterjedni. Felöltő úri fiatalok részére Tany külön boston-tanfolyamot fog tartani.

— **A japánpárti Bajai.** Természetes ósztőne viszi arra az embert, hogy a gyengének fogja a pártját, vonalma mindig azon vetkődő fél felé fordul, melyet erőtlenebbnek vél. A már több mint egy év óta folyó háború változatos eseményei ugyan megmutatták, hogy nem Japán a gyengébb fél, mert ez a változatosság éppen e tekintetben nagy, szinte unalmas «gyormaságot» mutatott: hogy mindig a sárgák verték meg a muszakákat, a rokonszeny mégis a mikadó népe felé hajlik. Mert az orosz moloch, ez az állandó rém óriási masszával, szinte jészű képével táru előnk, önkéntelenül is megborzadunk, ha a százmilliókra és ennek isteni mindenhatósga urára gondolunk. Ha még hozzávetjük ehhez az egyéb, szinte öntudatlanul ébredő remiszenciáinkat, természetesnek találjuk, hogy minden nyugati ember, minden magyar ember a japánok részére óhajítja a győzelmet. S hogy mily erős a japánok iránti szimpátia nálunk Baján, tán soha jobban nem észlelhetők, mint a héten. A mult heti orosz győzelmekről szóló hírek, melyekről kitűnt csakhamar, hogy a párisi börze spekulánsainak nem elég ügyesen feltollazott kacsái voltak, kissé lenyomták a hangulatot, elkedvetlenítették a japánok barait. Annál inkább felhevítette őket, midőn megérkeztek az e heti jelentések a nagy japán tengeri győzelemről. S ettől kezdve minden öt perczen berregett a szerkesztőségünk telefonja, szinte türelmetlen öröm hangzott ki már a csengetésből:

— Halló! Igaz kérem az orosz hajóraj pusztulásáról szóló hír!

S nagy volt az öröm minden megerősítésre. Még a Keglevich megölésének egyidejűleges szenzációja sem volt elég nagy, hogy a háború iránti izzó érdeklődést elnyomja és az utcán másról nem beszéltek, mint Togoról, Cuszimáról, Rosdestvensz-kiről. Mi pedig rendületlenül felültük a telefon hívó szavára:

Igaz! . . . igen . . . igen . . . igaz.

— **A magántisztviselők munkaideje.** A magántisztviselők országos egyesülete két kérvényt nyújtott be a kormányhoz a hétköznapi munkaidő és a vasárnapi munkaszünet tárgyában. Az egyikben arra kéri a miniszterelőnököt, hogy belügyminiszteri minőségében vessen véget annak az állapotnak, hogy a vidéki hatóságok még ma sem ellenőrzik a kereskedelmi és egyéb irodákban a vasárnapi munkaszünet betartását s egyáltalán nem intézkednek abban a dolгодban. A másik petíció, melyet az egyesület a kereskedelmi miniszterhez nyújtott be, a közgyűlés végintézkedéseit és határozatát tartalmazza, mely szerint az egyesület ragaszkodik a teljes vasárnapi munkaszünet követelményéhez s ezt 36 órában megállapítani kívánja, mivel szemben a munkanapok munkaideje nyolc órában lenne megállapítandó.

— **Gyufa- s papírgyár Apatinban.** Mint értesültünk, s belyei uradalom az apatini u. n. régi Weinspitz-en gyufa- s papírgyárt szándékozik létesíteni. E vállalat megvalósítása nagy hasznára leend az apatiniaknak, kik ezáltal biztos keretbe jutnak.

— **HEGEDŰS GYÖRGY FESTŐ BAJAN, I. PARTI-UTCZA 17.** készít lakások festését stilszerűen, mérsékelt árákért, első rangú kivitelben.

Bajai ifjak az országos tornaversenyen.

A bajai állami tanítóképző-intézet fényes győzelme.

Május hó 26. és 27-én ment végbe Budapesten az országos ifjúsági tornaverseny, amely az egész országot érdeklő és gyönyörködtető hatalmas látványosság volt. Hírére, láttára kedves izgalom fogta el az emberek szívét, azokét is, akiknek nem volt módjukban végignézni e nagyszerű ünnepet és mérgőzést, hanem csak a távolban, újsághírekből képezték el lefolyását. 5000-nél több ifju gyűlekezett össze. Páratlan látványt nyújtottak pusztá megjelenésükkel is, hiszen e hatalmas tömegben az élet kezdetét, virulását szemlélhetette az ország népe. A honnan elindultak, jökványság kísértek utjukra, viszont ők az otthon maradókat szívében szép reményeket hagytak hátra.

Részt vett és fényes sikert aratott az országos tornaversenyen a helybeli állami tanítóképző-intézet is.

40 kiképzett, jól tornázó ifjúból álló csapattal indultak utnak máj. 25-én d. e. fél 11 órakor az intézet igazgatója, Scherer Sándor és tornatanára Kiss A. József. A csapatot azonosítván mint felügyelő tanárok, Mihaltska István és Hunjak Lukács is kísérték. Bizató reményekkel szívükben ültek vasútra a tornászok, győzelemre vágyva jelentek meg a versenyzők között s ügyességük, képzettségük fényes elismerésével járt mérgőzések, hazatérésük hosszú időkre emlékeztet diadal jelképét hozták magukkal.

Tanítóképző-intézetünket a tornaversenyen legnagyobb kitüntetésben részesített iskolák között találjuk meg, a zászlóért folytatott küzdelemben az összes iskolák rangsorában pedig a 10-ik helyre jutott. Kiváló magatartásért, minden tekintetben szépen sikerült mutatványaiért és gyakorlatiáit a 20 tagból álló mintacsapat oklevelet nyert és e csapat minden tagja az első érmet, az esüst érmet kapta meg. E főeredményeken kívül még a következő kitüntéseket szerelte meg: a köztulhasban nyert győzelem jelű oklevelet és a 10-es csapat minden tagja bronzérmeket, ugyancsak oklevelet szerzett a mintacsapat nyújtógyakorlataival, továbbá szabadon választott szertgyakorlataival.

Az egyéni esztétik versenyein 4 ifju ezüst érmet, 1 ifju bronzérmeket kapott. (A 30 m.-es futóműködésben: Madarász István és Zombori Gyula, az 50 méteres futóműködésben pedig Lorantfy Lajos és Konyovics Vladimir ezüstérmeket, Brenninger Ede pedig bronzérmert nyert.)

Összegezve az eredményt, a helybeli tanítóképző-intézet 4 oklevelet, 24 ezüstérmert és 11 bronzérmert hozott haza az országos tornaversenyről.

E fényes eredmény a testi nevelésben való fokozatos előrehaladását jelenti ennek az intézetnek, amely eddig is az összes tornaversenyeken képviselve volt. A tanítónövendékek bemutatják életrevalóságukat, jó közszellemüket, testi edzettségüket, lelki felgyelmeztségüket, hazafias érzésüket és az a dalos jövedv, amely mindenkor velük volt, sokszor szolgált nemcsak a maguk felvidására, hanem a közönség gyönyörködtetésére is. Természetesen a versenyen kívül az ifjak megemlékeztek a főváros nevezetességeit is.

A képezdészek bajai fogadtatása.

A győztes csapat május 29-én este 9 órakor érkezett haza. Az ismerősök egész táborra vette körül a kiszállókot és parázs kis ünnepséget rögtönzőtek hazajövelelük és sikerük öröme. Felhangzott a Hymnus és a Szózat, mire Horváth Gábor elmondotta szép tartalmu üdvözöl beszédét. Scherer Sándor igazgató lelkes, buzgó, az ifjúságra nagyhatalmas beszéddel felelt a fogadóköszönőknek és megindultak a viszontlátás kedves jelenetei, amelyekre csak az ifjúság lelkes, őszinte kedélye képes.

Scherer Sándor igazgató nagy szeretettel ka-

rolta fel a tornaverseny ügyét és mindvégig lelkes, az ifjakról atyailag gondoskodó vezető volt. Kiss József tornatanár pedig az elismerés és érdem a nagy sikerért. Mert ő volt a fárdatalan előkészítő, a nem esztüggő rendező. A felrúduló gondozásáért pedig méltán illeti meg az elismerés azonosítva a kísérő tanárokat is, Mihaltskát és Hunjakot.

A tornaversenyen elért nagy eredmény fényes bizonyossága annak, hogy a tanítóképző nagy gondban részesíti a testi kiképzés feletle fontos feladatait. Az intézet egész munkájával arra törekszik, hogy az ifjak lelki és testi összehangatos művelésben menjenek keresztül. Az iskolai belső élet ezen irányban halad és a mostani tornaverseny szép emléke a közelebbi években nagy lendület fog adni e nemes iránynak.

Elmondhatjuk, hogy e tornaverseny a szülők öröme, a közönség gyönyörűsége, az iskola és az ifjak ünnepe és dicsőség volt.

A tornaversenyen a következő tanítóképző-intézeti ifjak vettek részt: Atádi Béla, Bálint Zsolt, Bárdos Lajos, Brenninger Ede, Dulics Ferenc, Eszteleczky György, Heiszter Béla, Halmos Mátyas, Haut István, Heil Ede, Herder István, Hudák Mihály, Kertész Endre, Keszeics Ferenc, Konyovics Vladimir, Kristóf József, Kvanduk Bertalan, Lorantfy Lajos, Madarász István, Milykovits Szilárd, Novoszel Andor, Pásztor Mihály, Repcsák Gábor, Rieger Dező, Ring Károly, Rittlinger György, Schroth János, Schwartz Ádám, Szarka Gyula, Takács Béla, Vértés Ernő, Vértés János, Weber Imre, Werner Ádám, Weywara Vilmos, Zombori Gyula, Wiryaty György, Heinz Vilmos, Hoffmann Gyula, Gillich Jakab.

A bajai főgimnázium sikere.

A bajai főgimnázium ifjúsága szinten szép eredménnyel tért vissza az országos középiskolai tornaversenyről. Az intézet számára egy elismerő oklevelet nyertek, a mintacsapat külön oklevelet, *Tomszanyi Jenő* VIII. o. t. pedig az egyéni esztétik versenyben bronzérmert nyert. Ezenkívül a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a mintacsapat összes tagját külön könyvtulalomban részesítette, mely kitüntetésnek értékét növeli az a körülmény, hogy a százhuszonhárom versenyző intézet közül, csak tizenkilenc részesült hasonló jutalomban.

Az apatin—zombori vasut.

— Apatin vasuti gőzcpont lesz. —

Apatini tudósítónk írja: hogy az apatin—zombori vasút a megvalósítás stádiumába jutott. Dr. Rakovszky Géza értesítette Apatin községet, hogy megbiztatása alapján, az apatin—zombori vasut finanszírozását befejezte. A hadügyminiszter által követelt 070 m. vágányu, 100 métermázsas horderejű vasut költségeit a kormány 630,000 koronában állapította meg. Apatin községe 120,000 koronát szavazott meg, a postakincstár 40,000 koronát, a kormány kereskedelmi minisztériuma pedig „államségély” czimén 63,000 korona törzsrészeny jegyzését javasolta, úgy, hogy a törvény által előírt 30% törzsrészeny teljesen jegyeztetett. Egyuttal közli az engedélyes, hogy a szükséges 65% elsőbbségi kötvényt is sikerült egy pénzcsopotrál biztosítani, úgy, hogy a miniszteri építési engedély elnyerése után nyomban megalkajítja a helyiérdektől vasuti részvénytársaságot és elkezdheti a vasut kiépítését. Egyben jelenti az engedélyes, hogy a vasutat Bezdán és Gombos-felé óhajítja kiterjeszteni, továbbá Baranya-felé egy dunai gőzokomp segítségével, úgy, hogy Apatin vasuti gőzcpontá lesz.

Egyben jelenti, hogy a vasuti részvénytársaság megalkajítása után újabb kísérletet tesz a vasutnak széles vágányu vonallá való átalakításá iránt, de mivel ez tetemesen nagyobb költséggel jár, csak újabb áldozatok árán érhető el; amennyiben Apatin községe és a többi érdekeltek a nagyobb terheket nem hajlandók élvállalni, Apatin községgel kötött szerződés alapján, a keskeny vágányu vasutat 100 métermázsájú teher viselésére okvetlen berendezi, számolrendszerrel, úgy, hogy a szélesvágányu 100 métermázsájú hordképes vasut kocsi átrakódás nélkül használhatók lesznek.

A vasut Zombor városán is 3 kilométer hosszban átvonul. Vasuti teher- és személyállomások lesznek Zomborban a fővonal állomásánál, az apatin—zombori uton az állami fővonal kereszteződésénél, esetleg Kupuszina közelében, Apatinban és direkt átrakódás hely Apatinban a Duna partján, honnan gőzokomp vezetne át Baranyába.

A motoros vasut ugyszólván teljesen az apatinak befolyása alá kerül; az engedélyes előre kötelezi magát a nyers anyagok beszerzését Apatinban eszközölni. Prioritási részvényeket a részvénytársulat megalkajulása után jegyzésre fog bocsátani.

Keglevich István gróf ellenfelének apja.

— Beszélgetés Hencz Károly atyjával. —

Arad, május 31.

Mialatt ugyszólván az egész magyar közélet egy vezétes párbaj izgalmának hatása alatt állott, Aradon nyugodtan végezte egy kazán mellett munkáját valaki, akinek pedig némi köze van az afférrhez. (Tudniuk a halálos párbaj épen maradt bajjövőknek, Hencz Károly képviselőnek az apja, Ez az öreg Hencz, Hencz József, az aradi Dobiaschi-féle haloklin gyár gyűjtőszinortéplenek gépésze. Koros, őszbecsavarodott ember, aki maga kezeli és fűti a gyűjtőszinortéplek kazánját. Egyszerű munkás-ember, a kiről csak a gyárbeliek, tudták, hogy neki képviselő fia van. A mikor Aradon a halálos párbaj híre a különkiadások révén elterjedt, az öreg csak egy rövid táviratot kapott, a melyben a fia tudatta, hogy semmi baja sem történt. Arról, hogy a másik fél, Keglevich István gróf halva maradt a párbaj színhelyén, semmit se tudott.)

A távirat szövege ez volt:

Hencz József Arad,

Dobiaschi-gyár.

Párbajban semmi bajom sem történt.

Károly.

— Szóval, sikerült, — szólt az öreg mosolyogva az egyik aradi lap munkatársának, aki időközben felkereste.

Különös volt, hogy az öreg ur a borzalmas eseményt ilyen kedélyesen fogja föl. Megkérdezték: — Egyebet aztán nem tud a párbajról? — Nem én. — Hát az nem tudja, hogy a másik halva maradt a párbajban? — Csak nem?

A tudósító elmondta neki a különkiadások tartalmát, hogy Keglevich gróf belészaladt Hencz Károly kardjába, halálos sebet kapott s pár perc alatt meghalt.

A gépész megcsóválta a fejét.

— Ez már baj.

Aztán hozzátette:

— Most majd megint ülhet a fia. Talán volt már párbaja?

— Volt már vagy három is. Az egyik Halmival, aki az egyetemi kör alelnöke volt; a másik kettőt nem tudom. De az egyik miatt hét napot kellett ülnie. Nem tudom, mi lesz vele most.

— Tudott már előre a párbajról?

— Tudtam. Egy aradi lapban olvastam, meg a mérnök ur egy német újságból kivágta nekem ezt és elhozta.

A polczon volt a Neues Pester Journalnak kiszakított része, amely a Keglevich-Hencz afférről szólt. Ez mutatta az öreg.

— Minden párbaja után sürgönyözni szokott, vagy ha valami nagy dolog történik vele. Így kapta ma is ezt a sürgönyt.

— Jó vivónak tudja a fiát?

— Hogyne! Nagyon jól viv, különösen a törvívásban. Még az olaszok is megbámulták, ahogy én tudom. Kozlovárott nyert is egy versenyben díjat, a nögyelet tisztelédjait. Azt Párisban, a kiállításon vették. Azután Szögeden is nyert egy díjat. Nagyon jól viv.

— Mikor volt a fia utóljára Aradon?

— Husvétkor látogatt meg bennünket. Minden évben fölkeres néhányszor.

A diskurzus további részében az öreg elmondta a családi viszonyait. Hat gyermeke van; a képviselő a nyediki.

— Ötödik éve vagyok már itt, — tette hozzá.

Végül újra fiáról beszélt:

— Hát a mikor Kétegyházán voltunk, az uraság (az Almásy gróf) nagyon pártolt bennünket. A kegyelmes asszony, a ki látta, hogy a fia eszes, beszél rá, hogy tanítassam. Megígérte, hogy beszerzi Tömösvarra, a papokhoz. Oda is jutott a fia. Egy évet Aradon járt, azután Temesváron folytatta. Úgy beszéltek, hogy pár lesz. A kegyelmes asszony is úgy ajánlotta. Mikor az ötödikbe került a fiu, akkor azt mondtotta, hogy ő nem zárhatja többet be magát tíz hónapra s ő nem lesz pap. Én eleneztem: fiu, ez sok pénzbe kerül. Hanem volt nekem Szegeden egy testvérem, a kivel én jót tettem. Negyvennyolcvan hönvéd volt, s mikor szegelyenlegénynek bujva, menekült, én rejtettem el. A testvérem örült, hogy halás lehet s magához vette a fiut, aki Szegeden is megfelelt magáért. A főlös gimnáziumban mindig ő volt a diákok között az elnök.

Mikor a diskurzus egy kissé megszakadt, az öreg szinte kétédeve kérdezte:

— Hát igazán halva maradt a Keglevich?

— Biz az meghalt. Úgy látszik én hoztam újságot magának, szolt az interjúval újságíró.

Többet nem is kérdezett. Az egyszerű öreg munkás szíve bizonyosan megnyugodott abban, a mit előbb is tudott s a mit a fia megsürgönyözött: hogy a kirólynak nem történt semmi baja. Plegmatikusan rakta a szentet a kazánba s úgy látszik, hogy egyáltalán nem hat reá az a körülmény, hogy néhány napig az országban mindenki a fia nevét emlegeti.

Nyilttér.)*

Kitűnően megvéd a

MATTONI/FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égvimes
SAVANYÚVÍZ

A dióképe
sokféle infectious
bajfolt; a pusztá
gránitsziklából
fakad.
Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

A vadrepce (Sinapis arvensis) irtása.

Beköszönt a szép tavasz, vetéseink a kedvező időjárás folytán sikeres természet helyezni kiltatásba. Ezigdig nem is mutatkozik olyan baj, mely a termés sikerét nagyban veszélyeztetné. Ha azonban széttekintünk fejlődő vetéseinkben, sárga szőnyegként mutatkozik a vadrepce, mely növényben 10–30 centiméterrel már túlhaladta különösen a tavaszi kalászosokat. A helyi nagymérvű gabonatermelés mellett nem is csoda, ha az a gyom oly nagymértékben elszaporodik s vetéseinket elnyomja, fejlődésüket hátráltatja.

Természetes, hogy ezzel kapcsolatban csökkentőleg hat a termés-eredményre. A mezőgazda érdeke tehát, hogy ezen káros gyom gyökeres kiirtására nagyobb gondot fordítson annál is inkább, mivel irtására több módot ismerünk. Irtható tarlóhántás, gyakori szántás által, mely azonban itt az alföldön nagy sikerre nem vezet, mert dacára annak, hogy a tarlót aratás után felszántjuk, esetleg később azt a földet még egy-két szántásban részesítjük, a gyommagvak azt itt nyáronként uralkodó szárazság következtében nem csírázhatnak ki s így a vadrepce kikélete is a következő tavaszra marad.

Ezen körülmények eléggé igazolja azon eset, mely egy helybeli rendszeres gazdaságban észleltetett, t. i. tavaly az árpa learatása után, mely vadrepceben foltonként bővelkedett, a tarló sekélyen alászántatott, később kapott forgató szántást, ősszel pedig még szántást s dacára ennek a jelenleg fejlődő zabos búkkönyben a vadrepce ugyanazon helyeken talán még nagyobb mennyiségben lépett fel, mint a múlt évben; tehát jele annak, hogy az árpa aratásáig beérett s a földre hullott repcemag a háromszori szántás dacára nem kelt ki, hanem annak kikélete csak most tavaszkor következett be.

A tiszta vetőmag használata, a kapás növények alapos és többszöri kapálása mindenféle gyom felépésének útját állja.

A vadrepce legsikeresebb irtását gyomlálás által érjük el, de ez gyakorlatban nehezen viheto keresztül, mivel sok munkaerőt vesz igénybe s így sok kiadást okoz a gazdának, de ez egyszerűen a gabona nagymérvű legázolását is vonja maga után.

Egy nem egész tökéletes, de könnyen keresztül viheto vadrepceirtási mód, ha azt teljes virágzásban, tehát mostanában lefejeljük. Vagyis kaszával, vagy sarlóval a vetés fölött levágjuk. Ez által nagymennyiségű vadrepce-mag kifejűdését megakadályozzuk s egyszerűen a vadrepce által beánykolt vetést fejlődésében előmozdítjuk.

Nemkülömben a vasgálicoldattal való permetezés (15–20% os) a vadrepce irtásánál sikeresnek bizonyult.

Schwáb János
gazd. szaktanár.

Megszüntetett miniszteri rendelet. Volt a földmivélsügyi miniszternek egy rendelete, mely a szőlővesszők, ojtványok és használt szőlőkarók forgalmát korlátozta, még pedig oly czébből, hogy így a filoxera terjedését megakadályozták. Mivel azonban ennek dacára, a legtöbb törvényhatóság területén a filoxera a szőlőt már úgy is elpusztította, ezen korlátozás fölöslegessé vált és az a 33359. sz. rendelettel megszüntetett. Ennek folytán magától elesik a szőlőterületek évenkénti oly czébből szokásos vizsgálata, hogy föllépett-e, vagy terjed-e a filoxera.

Mintagazdaság Garán. A földmivélsügyi miniszter a bajai járásbeli Gara község határában Klénánicz Mátyas birtokának népies mintagazdasággá alakítását engedélyezte, s annak közvetlen felügyeletével Schosberger Miksa garai földbirtokos birtokába.

Sértésvész a megyében. A múlt héten Madarason, Mélykuton, Mátékélen, Palánkán, Szilbáson, Feketehegyen, Topolyán, Adán és Moholon sértésvész, Orszálláson pedig sértésorbánczot alapítottak meg.

Lépfene Kishegyesen. Kishegyesen a múlt héten föllépett a lépfene.

Üzlethelyiség kiadó.

A gróf Zichy Bódog-téren egy

bolthelyiség

augusztus hó 1-től bérbeadandó.

Bővebb értesítést ad

Michitsch István

háztulajdonos.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

poteka
egy régióknak bizonyult háziszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **közszennyel, csúsznál és meghűléseknél** bedorzóles-köppen használvá.

Figyelemre méltó. Silány hamisítványok miatt bevasárlások óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter özég-jegyzessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Pórkár: Török József gyógyszerésznél. Budapest.

Richter gyógyszerárára
az „Arany oroszlanhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennap szétküldés.

A „Bajai Hirlap”

könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámok minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életőleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, meg tudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
EUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközöznék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!!

Minden könyvkereskedés után kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmertesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbelyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Szabadalom. ♣ ♣

Szélesség 120 cztm.

Bagaria-molypapír

Szabadalom. ♣ ♣

Meter 50 fillér. ♣

legjobb, legtisztább és teljesen biztos molyóvöszer. ♣ Mindenütt kapható.

Detsinyi Frigyes, Budapest

V., Marokkói-utca 2. A „Fekete kutyá”-hoz.

Hölgyeim!

Gyönyörű fehér, üde arcbőrt lehet elérni a világhírű **BARCSAY**-féle

Szegedi Orgona-crème használatával.

Mindenemű arcztisztatlanságot, pörösenést, sömört, májfoltokat varázsszerűen eltüntet. Pár napi használat alatt még korosabb egyéneknél is bájos, üde, ifjú arczsínit kölcsönöz, amit számos elismerőlevél bizonyít

Egy tégely ára 1 korona.

Orgona-szappan elősegíti az arcz fehérségét és hamvas színt. Ára 70 fill.

Orgona-hölgypor fehér, rózsá és crém színben. Ára egy doboznak 1 kor.

Kapható a készítő és felfaltalónál:

Barcsay Károly gyógyszerertárában Szegeden.

Baján kapható: **Dr. Makray László** gyógyszerertárában.

Védjegy.

Ügyeljünk a „Carbogen” névre!

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve.

CARBOGEN

Törv. védve.

Tökéletes szénsavas fürdők házi készítéséhez.

Tanárok és orvosok által elismervé.

Igen kellemes, pezsgő fürdő: **frissit, üdit, erősít.**

Vérkeringési zavarok, szivbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek valamint rheumatismus esetében kiváló hatásuk.

Legegyszerűbb elkészítési mód! — Használati utasítás minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő K 180; 10 fürdő K 16.—

Dr. Makray László gyógyszerertár Baján a Szent Lélekhez.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstrasse 120.

saját házában.

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár **W A G E N B L A T T F E R E N C Z** festékkereskedésében **Baján.**

Kronsteiner-féle új zománcz. **HOMLOKZAT-FESTÉKE** hatóságilag védve. Ötven különböző minta. vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczozott, csak egyszerű mázolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja csász. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr.** Meglehető eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészhin oldható, 49 minta olaj-
o o o festékkel azonos. Kilogrammjá 12 kr.-tól följebb. o o o

Kora reggel odaér minden vidéki város vagy helységbe

„MAGYAR HIRLAP“

független politikai napilap.

A MAGYAR HIRLAP naponként szenzációs, gyönyörű arczkép-illusztrációkat ad.

Minden hónapban küldünk előfizetőinknek egy

Érdekesítő regénykötetet ingyen.

A Magyar Hirlap előfizetési ára

Havonként	2 kor. 40 fillér.	Félévenként	14 korona.
Negyedévenként	7 kor. — fillér.	Évenként	28 korona.

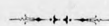
Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér.

Mutatványszámot bárkinek küldünk egy hétig ingyen és bérmentve, ha eziránt hozzánk egy levelezőlappal is fordul.

MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala V., Honvéd-u. 10.**KOLLÁR A. BAJA**

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindenemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és diszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.

Ugyszintén azok a legkedvezőbb részleffizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.